

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS PAR NORMATĪVĀ AKTA PROJEKTU Komersanta informācijas ievades un apstrādes sistēmas noteikumi

2019.gada 21.novembrī
Rīga

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I Konsultāciju dokumenta kopsavilkums	3
II Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība	3
1) Pamatojums	3
2) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	3

Pielikumā:

Lēmuma projekts "Komersanta informācijas ievades un apstrādes sistēmas noteikumi".

I Konsultāciju dokumenta kopsavilkums

Atbilstoši likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 25.panta pirmajai daļai, Elektronisko sakaru likuma 35.panta pirmajai daļai, Pasta likuma 12.pantam, Elektroenerģijas tirgus likuma 8.panta sestajai daļai un Enerģētikas likuma 5.panta piektajai daļai Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) nosaka kārtību, kādā sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs (turpmāk – komersants) iesniedz informāciju Regulatoram.

Ar Regulatora 2016.gada 7.aprīļa lēmumu Nr.1/8 tika pieņemti "Komersanta informācijas ievades un apstrādes sistēmas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi).

Konsultāciju dokumenta mērķis ir informēt sabiedrību un uzzināt ieinteresēto personu viedokli par normatīvā akta projektu "Komersanta informācijas ievades un apstrādes sistēmas noteikumi" (turpmāk – Projekts), kas aizstāj Noteikumus.

Projekta plānotais spēkā stāšanās laiks – 2020.gada 1.februāris.

Priekšlikumus un komentārus par Projektu Regulators lūdz iesniegt rakstveidā, nosūtot tos uz elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv, līdz 2019.gada 23.decembrim.

Regulatora sagatavotais Projekts ir pievienots pielikumā.

II Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība

1) Pamatojums

Komersanta informācijas ievades un apstrādes sistēmu (turpmāk – IIAS) sāka lietot 2016.gadā. IIAS mērķis ir atvieglot Regulatorā reģistrētam vai licencētam komersantam normatīvajos aktos noteiktā pienākuma (sniegt informāciju par komersanta darbību un valsts nodevas par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas aprēķinu) izpildi, kā arī nodrošināt ātru un ērtu komersanta un Regulatora savstarpējo komunikāciju, izmantojot IIAS Saziņas rīku.

Atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 28.jūlija noteikumiem Nr.442 "Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām" Projektā iekļauti IIAS lietošanas noteikumi, kas nosaka drošības prasības, kuras komersantiem jāievēro, izmantojot IIAS. Vienlaikus piedāvātajā Projektā:

- 1) precizēti pieejas tiesību saņemšanas un lietošanas nosacījumi komersantam;
- 2) precizēti IIAS lietotāju statusi;
- 3) paplašinātas un precizētas IIAS Saziņas rīka izmantošanas iespējas;
- 4) veikti tehniski precizējumi (piemēram, iesnieguma par IIAS lietošanu veidlapas satura precizēšana, nodaļu izkārtojums u.tml.).

2) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Projektā ietvertais regulējums ietekmēs regulējamos komersantus, ļaujot gan ērtākā veidā izpildīt normatīvajos aktos noteiktos pienākumus, gan efektīvāk komunicēt ar Regulatoru.

Priekšsēdētāja

p.i.
padomes locekle

R. Irkļa

R. Šņuka

Komersanta informācijas ievades un apstrādes sistēmas noteikumi

Izdoti saskaņā ar likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 25.panta pirmo daļu, Elektronisko sakaru likuma 35.panta pirmo daļu, Pasta likuma 12.pantu, Elektroenerģijas tirgus likuma 8.panta sesto daļu un Enerģētikas likuma 5.panta piekto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Komersanta informācijas ievades un apstrādes sistēmas (turpmāk – IIAS) lietošanas noteikumi (turpmāk – noteikumi) nosaka IIAS pieejas tiesību saņemšanas un lietošanas nosacījumus sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem (turpmāk – komersants).
2. IIAS darbību nodrošina Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators).
3. Komersants lieto IIAS bez maksas.
4. IIAS lietotājs (turpmāk – lietotājs) ir komersanta pārstāvis – fiziska persona, kurai ir piešķirtas tiesības lietot IIAS atbilstoši piešķirtajam statusam.
5. IIAS ir šādi lietotāja statusi:
 - 5.1. lietotājs ar paraksta tiesībām – komersanta pārstāvis, kuram ir tiesības (pilnvaras) pārstāvēt komersantu, tajā skaitā sagatavot un iesniegt dokumentus Regulatoram, kā arī izveidot komersanta lietotājus ar sagatavošanas tiesībām;
 - 5.2. lietotājs ar sagatavošanas tiesībām – komersanta pārstāvis, kuram ir tiesības tikai sagatavot informāciju un saglabāt (dokumenta statusā "melnraksts") IIAS.
6. Saskaņā ar Elektronisko dokumentu likumā noteikto regulējumu lietotāja ar paraksta tiesībām iesniegtā informācija uzskatāma par pašrocīgi parakstītu, ja, izmantojot IIAS, iesniegta normatīvajos aktos noteiktā informācija par komersanta darbību un valsts nodevas par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu aprēķinu.
7. Komersants izmanto IIAS Saziņas rīku, lai risinātu:
 - 7.1. jautājumus saistībā ar IIAS lietošanu, minētā saziņa ir informatīva, un to ir tiesības veikt ikvienam lietotājam;
 - 7.2. ar sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu saistītu jautājumu – lietotājs ar paraksta tiesībām iesniedz dokumentu, kas parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

II. Lietotāja reģistrācija un anulēšana

8. Lai saņemtu vai anulētu pieeju IIAS, komersants precīzi un pilnīgi aizpilda noteikumu 1.pielikumā noteikto iesniegumu par IIAS lietošanu (turpmāk – iesniegums) un iesniedz Regulatoram vienā no šādiem veidiem:
 - 8.1. personīgi;

- 8.2. atsūtot pa pastu;
- 8.3. izmantojot drošu elektronisko parakstu un laika zīmogu un atsūtot uz e-pasta adresi sprk@sprk.gov.lv.
9. Regulators piecu darba dienu laikā no iesnieguma saņemšanas:
- 9.1. izveido lietotājam ar paraksta tiesībām kontu un piešķir pieejas tiesības IIAS, un par to nosūta elektronisku paziņojumu uz iesniegumā norādīto lietotāja e-pasta adresi;
- 9.2. atsaka izveidot lietotājam ar paraksta tiesībām kontu un par to nosūta elektronisku paziņojumu uz norādīto komersanta e-pasta adresi, ja:
- 9.2.1. iesniegums aizpildīts nepilnīgi, tajā ir konstatētas kļūdas, kas var kavēt pieejas tiesību piešķiršanu;
- 9.2.2. iesniegumu parakstījusi persona, kurai nav tiesības pārstāvēt komersantu;
- 9.2.3. iesniegumā iekļautās ziņas ir nepatiesas;
- 9.2.4. iesniegumu iesniedzis komersants, kas nav Regulatorā reģistrēts vai licencēts.
10. Pēc lietotāja izveidošanas uz lietotāja e-pasta adresi tiek nosūtīts paziņojums par reģistrācijas pabeigšanu IIAS.
11. Regulators lietotāja pieejas tiesības anulē, ja:
- 11.1. to pieprasījis komersants, iesniedzot iesniegumu;
- 11.2. to pieprasījis lietotājs, IIAS Saziņas rīkā norādot pamatojumu;
- 11.3. komersantam ir anulēta licence vai komersants ir izslēgts no Regulatora reģistra;
- 11.4. lietotājs, izmantojot IIAS, pārkāpis noteikumu 2.pielikumā noteiktos IIAS lietošanas noteikumus;
- 11.5. viena mēneša laikā no lietotāja pieejas tiesību piešķiršanas lietotājs nav veicis pirmreizējo pieslēgšanos IIAS.
12. Regulators lietotāja pieejas tiesības bloķē, ja:
- 12.1. veikti pieci nesekmīgi autentifikācijas mēģinājumi ar konkrēta lietotāja konta rekvizītiem (piekļuve IIAS tiek bloķēta uz 15 minūtēm);
- 12.2. lietotājs nav lietojis IIAS vairāk kā 12 mēnešus;
- 12.3. ja lietotāja darbībā IIAS konstatētas nelikumīgu darbību pazīmes (piemēram, mēģinājumi inficēt IIAS ar ļaunatūru, minot paroles, izmantojot specializētus rīkus vai iesniegt nepiedienīgu informāciju u.tml.), piekļuve IIAS bloķē līdz brīdim, kad attiecīgā iestāde vai tiesa pieņem nolēmumu saistībā ar konstatētajām nelikumīgajām darbībām un tas stājas likumīgā spēkā.

III. Komersanta un lietotāja tiesības un pienākumi

13. Komersantam ir pienākums:
- 13.1. sekot līdz IIAS reģistrētajiem lietotājiem, ne retāk kā reizi gadā veicot lietotāju pārskatīšanu (inventarizāciju);
- 13.2. nekavējoties anulēt lietotāja ar sagatavošanas tiesībām, rekvizītus, ja:
- 13.2.1. zudis tiesiskais pamats lietotāja ar sagatavošanas tiesībām piekļuvei IIAS (piemēram, darba tiesisko attiecību pārtraukšana u.tml.);

- 13.2.2. uzskatāms, ka lietotāja ar sagatavošanas tiesībām piekļuves turpmāka saglabāšana var apdraudēt IIAS konfidencialitāti, integritāti vai drošību;
- 13.3. iesniegt Regulatoram iesniegumu noteikumos paredzētajā kārtībā, ja nepieciešams anulēt lietotāja ar paraksta tiesībām kontu.
14. Lietotājs ar paraksta tiesībām IIAS sadaļā “Lietotāju pārvaldība” var izveidot lietotāja ar sagatavošanas tiesībām kontu, kā arī to dzēst.
15. Lietotājs, aktivizējot elektroniskajā ziņojumā norādīto saiti, izveido paroli, kas ir zīmju virkne ar vismaz deviņiem simboliem un satur:
- 15.1. vismaz vienu ciparu (0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9);
- 15.2. vismaz vienu simbolu (- =[]\;‘,./^~!@#\$\$%^&*()_+{}|:“<>?);
- 15.3. vismaz vienu latīņu alfabēta lielo burtu (A–Z);
- 15.4. vismaz vienu latīņu alfabēta mazo burtu (a–z).
16. Lietotājs IIAS autentificējas, izmantojot IIAS autentifikācijas lapas adresi: <https://iias.sprk.gov.lv> un lietotājevārdu (e-pasta adrese), kā arī noteikumos noteiktā veidā izveidotu paroli.
17. Autentificējoties IIAS pirmo reizi, lietotājs piekrīt IIAS lietošanas noteikumiem.
18. Ar grozījumiem IIAS lietošanas noteikumos lietotājs elektroniski iepazīstas, nākamajā reizē pēc grozījumu stāšanās spēkā autentificējoties IIAS.

IV. Noslēguma jautājumi

19. Atzīt par spēku zaudējušu Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2016.gada 7.aprīļa lēmumu Nr.1/8 “Komersanta informācijas ievades un apstrādes sistēmas lietošanas noteikumi”.
20. Noteikumi stājas spēkā 2020.gada 1.februārī.

Priekšsēdētājs

R. Irklis

1.pielikums
Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas
20__ .gada ____ . _____ lēmumam Nr. _____

_____ (turpmāk – komersants)
(sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja nosaukums)

_____ (vienotais reģistrācijas numurs)

IESNIEGUMS par Komersanta informācijas ievades un apstrādes sistēmas (IIAS) lietošanu

____.____.20____.

Lūdzu piešķirt / anulēt Komersanta informācijas ievades un apstrādes sistēmas (IIAS) lietotāja pieejas tiesības saskaņā ar norādīto informāciju:

Statuss	Personas kods ¹	Vārds	Uzvārds	E-pasta adrese	Tālrunis	Pieslēšanās IP adreses kontrolei ²	Darbība (piešķirt / anulēt)
Lietotājs ar paraksta tiesībām							
Lietotājs ar paraksta tiesībām							

Iesniedzot šo iesniegumu, apliecinu, ka:

¹ Lietotāja personas dati nepieciešami identifikācijai un IIAS lietošanai. Ar Regulatora personas datu apstrādes procesu sīkāk iespējams iepazīties Regulatora Privātuma politikā (www.sprkg.gov.lv).

² Nav obligāti aizpildāms lauks.

- 1) normatīvajos aktos noteiktā informācija par komersanta darbību un valsts nodevas par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas aprēķinu, kuru lietotājs ar paraksta tiesībām iesniegs Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai (turpmāk – Regulators), izmantojot IIAS, tiks uzskatīta par komersanta pašrocīgi parakstītu atbilstoši Elektronisko dokumentu likumā noteiktajam regulējumam;
- 2) komersants un lietotāji izmantos IIAS Saziņas rīku Regulatora IIAS noteikumos paredzētajā kārtībā un apjomā.

Amatpersonas vai pilnvarotās personas ³ paraksts:	
Vārds, uzvārds:	
Amats:	

³ Pilnvara pievienojama iesnieguma pielikumā.

Priekšsēdētājs

R. Irklis

Komersanta informācijas ievades un apstrādes sistēmas (IIAS) lietošanas noteikumi

1. Komersanta informācijas ievades un apstrādes sistēmas (IIAS) lietošanas noteikumi (turpmāk – IIAS lietošanas noteikumi) nosaka Regulatora pienākumus un tiesības IIAS darbības nodrošināšanai, kā arī komersanta un lietotāja pienākumus un tiesības, izmantojot IIAS.
2. IIAS lietošanas noteikumos lietoti šādi termini:
 - 2.1. autentifikācija – lietotāja atpazīšanas process, kura gaitā noskaidro, vai lietotājs ir pilnvarots izmantot IIAS datus un noteiktus IIAS darbības režīmus;
 - 2.2. e-pakalpojums – pakalpojums, kura sniegšanas veids nodrošina visa pakalpojuma vai atsevišķu tā sniegšanai nepieciešamo posmu (soļu) izpildi attālinātā (neklātienē) veidā, izmantojot informācijas tehnoloģiju un komunikācijas līdzekļus;
 - 2.3. lietotāja rekvizīti – lietotāja vārds un parole, kas ir noteikta zīmju virkne, ko lietotājs izmanto, lai autentificētos IIAS.
3. Regulatora pienākumi un tiesības:
 - 3.1. nodrošināt IIAS darbību, lai lietotājs var veikt datu ievadi, iesniegšanu, uzkrāšanu, apstrādi un analīzi;
 - 3.2. nodrošināt e-pakalpojuma darbības uzturēšanu un pārvaldību;
 - 3.3. nodrošināt IIAS uzlabošanas pasākumu veikšanu, lai attīstītu e-pakalpojuma darbību;
 - 3.4. nodrošināt lietotāja tiesību pārvaldību saskaņā ar noteikumos definētajiem nosacījumiem;
 - 3.5. nodrošināt IIAS aizsardzību pret iespējamām ārējiem apdraudējumiem, sniedzot iespēju komersantam drošā veidā iesniegt informāciju elektroniski un komunicēt ar Regulatoru, izmantojot IIAS Saziņas rīku;
 - 3.6. nodrošināt atgādinājuma paziņojuma nosūtīšanu lietotājam divas nedēļas pēc lietotāja pieejas tiesību piešķiršanas, ja lietotājs nav veicis pirmreizējo pieslēgšanos IIAS;
 - 3.7. nodrošināt IIAS lietošanas rokasgrāmatas pieejamību un atjaunošanu, to publicējot Regulatora tīmekļvietnē, sadaļā “Komersantiem / IIAS”;
 - 3.8. nodrošināt IIAS darbības un lietotāja veikto darbību uzraudzību, nepieciešamības gadījumā veicot pasākumus lietotāja tiesību bloķēšanai vai anulēšanai gadījumos, kas paredzēti noteikumos;
 - 3.9. izmantojot Regulatora tīmekļvietni un IIAS autorizācijas lapu, informēt par IIAS uzlabojumiem, plānotajiem darbības pārtraukumiem un citiem jautājumiem, kas skar IIAS lietošanu;
 - 3.10. nepieciešamības gadījumā vienpusēji veikt grozījumus noteikumos bez iepriekšēja brīdinājuma vai saskaņojuma, par attiecīgajiem grozījumiem informējot komersantu, izvietojot jaunāko noteikumu versiju Regulatora tīmekļvietnē, sadaļā “Komersantiem / IIAS”;

- 3.11. nodrošināt lietotāja ar paraksta tiesībām konta uzturēšanu desmit gadus pēc attiecīgā lietotāja konta bloķēšanas, pēc attiecīgā termiņa sasniegšanas dzēšot attiecīgo lietotāja kontu;
 - 3.12. nodrošināt lietotāja ar sagatavošanas tiesībām konta dzēšanu vienu mēnesi pēc attiecīgā lietotāja konta bloķēšanas;
 - 3.13. apstrādāt lietotāja personas datus identifikācijai un IIAS lietošanai. Ar Regulatora personas datu apstrādes procesu sīkāk iespējams iepazīties Regulatora Privātuma politikā.
4. Regulators neuzņemas atbildību par:
 - 4.1. zaudējumiem, kas radušies komersantam IIAS lietošanas rezultātā, tajā skaitā, ja tā lietotāja neuzmanības vai tīšas darbības rezultātā trešās personas ir ieguvušas iespēju rīkoties tā vārdā;
 - 4.2. iespējamām neprecizitātēm vai kļūdām komersanta elektroniskajos dokumentos, ja tās nav radušās Regulatora vainas dēļ.
 5. Komersanta pienākumi un tiesības:
 - 5.1. nodrošināt informācijas iesniegšanu, izmantojot IIAS, un tās aktualizēšanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
 - 5.2. izveidot un anulēt IIAS lietotāju ar sagatavošanas tiesībām;
 - 5.3. informēt Regulatoru par nepieciešamību mainīt vai anulēt lietotāju ar paraksta tiesībām;
 - 5.4. nodrošināt e-pasta adreses funkcionēšanu un spēju saņemt IIAS sūtītos ziņojumus;
 - 5.5. nodrošināt, ka, izmantojot IIAS, tiek ievērotas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula), Fizisko personu datu apstrādes likuma un citu normatīvo aktu, kas saistīti ar fiziskas vai juridiskas personas datu izmantošanu un apstrādi, prasības;
 - 5.6. iegūt nepieciešamo papildu informāciju par IIAS lietošanu no Regulatora.
 6. Lietotāja pienākumi un tiesības:
 - 6.1. pirms darba uzsākšanas IIAS iepazīties ar IIAS lietotāja rokasgrāmatas saturu;
 - 6.2. uzsākot lietot IIAS, apņemties ievērot noteikumus un izmantot IIAS tikai to darbību veikšanai, kādas norādītas IIAS lietotāja rokasgrāmatā un citos normatīvajos aktos, kas reglamentē darbu ar IIAS;
 - 6.3. nodrošināt visus iespējamus pasākumus savu lietotāja rekvizītu aizsardzībai (piemēram, nodrošināt, ka tie nav pieejami lietotāja darba vietā vai citā veidā var kļūt zināmi trešajai personai);
 - 6.4. uzņemties atbildību par visām IIAS veiktajām darbībām, tajā skaitā par visām trešo personu veiktām darbībām IIAS, ja šīs personas piekļūst IIAS, izmantojot lietotāja rekvizītus, ko tās ieguvušas vai nu ar lietotāja atļauju, vai lietotāja neuzmanības rezultātā;
 - 6.5. nekavējoties informēt Regulatoru, ja lietotāja rekvizīti ir kļuvuši zināmi trešajām personām vai lietotājs ir nozaudējis vai kādā citā veidā zaudējis iespēju izmantot lietotāja rekvizītus;
 - 6.6. neveikt darbības, kas vērstas pret IIAS drošību un stabilitāti, kā arī neradīt neefektīvu (nelietderīgu) slodzi, tādā veidā noslogojot IIAS;

- 6.7. neizmantojot iekārtas vai programmatūru, lai veiktu darbības, kas varētu vājināt IIAS drošību, tajā skaitā neveikt paroļu minēšanu, drošības ievainojamības analīzi, kodēto datņu atkodēšanu, neizmantojot datortīklu noklausīšanās programmatūru u.tml.;
- 6.8. nekavējoties ziņot Regulatoram uz e-pastu: sprk@sprk.gov.lv par visām aizdomām vai faktiem, kas saistīti ar noteikumu un IIAS lietošanas noteikumu neievērošanu, neatļautu IIAS lietošanu, jebkuru nesankcionētu programmatūras lietošanas, pārveidošanas vai kopēšanas tiesību pārkāpumu;
- 6.9. saņemt papildu informāciju par IIAS darbību un e-pakalpojuma funkcionalitāti, sazinoties ar Regulatoru;
- 6.10. sūtīt ieteikumus vai pretenzijas par IIAS darbību, kā arī paziņot par problēmām, kas radušās IIAS izmantošanas gaitā:
 - 6.10.1. izmantojot IIAS Saziņas rīku;
 - 6.10.2. nosūtot e-pastu uz adresi: sprk@sprk.gov.lv;
 - 6.10.3. zvanot pa tālruņa numuriem, kas norādīti Regulatora tīmekļvietnē.
7. Nesankcionēta iejaukšanās IIAS darbībā, lai nodarītu tai bojājumus vai traucētu tās darbību, tiks uzskatīta par IIAS integritātes apzinātu bojājumu, kas atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai klasificējams kā kriminālpārkāpums.

Priekšsēdētājs

R. Irklis